

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	Бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	Облік і оподаткування
<i>Рік підготовки:</i>	4
<i>Семестр викладання:</i>	Осінній
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	5
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	іспит

Автор курсу та лектор:

д.е.н. проф. Клюс Юлія Ігорівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові
завідувачка кафедри обліку і оподаткування

klius@snu.edu.ua

електронна адреса

+380505610453

телефон

посада

Viber за номером
телефону

месенджер

513ГК аудиторія кафедри
ОбОп

консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Мета проведення лекцій – надати знання методичних засад управлінського обліку, принципів обліку витрат на виробництво, калькулювання собівартості окремих видів продукції.

Мета проведення практичних занять – закріплення теоретичних знань, розвиток навичок ідентифікації витрат для обчислення собівартості продукції та прибутку, засвоєння методики обліку прямих та накладних витрат на виробництво при різних методах обліку та калькулювання собівартості продукції.

Метою самостійної роботи є закріплення теоретичних знань та практичних навичок щодо підготовки інформації, необхідної керівникам для прийняття управлінських рішень.

Результати навчання:

Знання: методика накопичення витрат за різними методами обліку та обчислення собівартості випущеної продукції, виконаних робіт та послуг.

Вміння: визначати відмінності між управлінським, виробничим, фінансовим та податковим видами обліку; знати методи калькуляції витрат за замовленнями та процесами; розраховувати вартість використаних запасів та оцінювати кінцевий запас за різними методами оцінки; складати відомість накладних витрат, розраховувати ставки розподілу цих витрат між центрами відповідальності та видами продукції; надавати необхідну економічну інформацію для прийняття рішень щодо продажу продукту на певній стадії виробництва чи подальшої її додаткової обробки; пояснити розбіжності у прибутку, обчисленому згідно різним системам калькулювання собівартості по обмеженим витратам та по собівартості з повним розподілом витрат; визначати собівартість окремих видів продукції, що виробляється у комплексних виробництвах, знати методи розподілу загальних нерозподілених витрат комплексного виробництва..

Передумови до початку вивчення:

Навчальний курс базується на знаннях, здобутих при вивченні таких дисциплін, як бухгалтерський облік, економічний (фінансовий аналіз) аналіз, мікроекономіка, стратегічний менеджмент, фінансовий менеджмент, аудит.

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою викладання дисципліни. Мета викладання дисципліни полягає у вивченні методики управлінського обліку і використанні його інформації у системі сучасного менеджменту, оволодіння навичками користування обліковою інформацією для прийняття управлінських рішень.

За результатами опанування навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти набувають професійні компетентності, а саме:

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК01).

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК02).

Здатність працювати в команді (ЗК03).

Здатність працювати автономно (ЗК04).

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК06).

Здатність бути критичним та самокритичним (ЗК07).

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК08).

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК09).

Здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК10).

Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій (ЗК11).

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.(ЗК13).

Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро-та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці (СК01).

Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування (СК02).

Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення (СК03).

Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання (СК04).

Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень (СК05).

Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій (СК06).

Ідентифікувати та оцінювати ризики недотримання управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів (СК08).

Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків (СК10).

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень (ПР04)

Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації (ПР08)

Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття (ПР17).

Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві. (ПР18).

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Концепція управлінського обліку	денна 1/0/1 заочна 0,5/0/0,15	Мета, зміст і організація управлінського обліку. Принципи, методи, об'єкти та системи управлінського обліку. Різниця між управлінським та іншими видами обліку. Системи управлінського обліку. Користувачі інформації управлінського обліку.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
2	Організація управлінського обліку на підприємстві	денна 1/0/1 заочна 0,5/0/0,1	Процес формування бухгалтерської інформації за рівнями управління. Облік за центрами відповідальності. Система записів бухгалтерських операцій на рахунках управлінського обліку. Функції бухгалтерів-аналітиків	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
3	Класифікація витрат підприємства	денна 2/0/2 заочна 0,25/0/0,1	Поняття витрат в управлінському обліку. Принципи облікової класифікації витрат. Методи вивчення поведінки витрат. Розмежування витрат за видами обліку.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
4	Облік прямих витрат	денна 1/0/1 заочна 0,25/0/0,15	Облік прямих матеріальних витрат. Облік прямих витрат на оплату праці. Облік інших прямих витрат. Розподіл прямих витрат за цільовим спрямуванням. Відображення в обліку прямих затрат. Оцінка матеріальних і трудових затрат. Рішення ситуаційних завдань з обліку прямих витрат.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
5	Облік непрямих витрат	денна 1/0/1 заочна 0,25/0/0,15	Сутність непрямих витрат. Номенклатура непрямих витрат. Розподіл непрямих витрат між об'єктами обліку. Рішення ситуаційних завдань з обліку і розподілу непрямих витрат.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
6	Метод обліку витрат за замовленнями	денна 1/0/1 заочна 0,25/0/0,15	Сутність методу обліку витрат за замовленнями. Система записів на рахунках обліку витрат за методом обліку за замовленнями. Рішення ситуаційних завдань з обліку витрат за замовленнями.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести,

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			Визначення собівартості готового продукту.	індивідуальні завдання
7	Метод обліку витрат за процесами	денна 1/0/1 заочна 0,25/0/0,15	Сутність методу обліку витрат за процесами. Накопичення витрат за процесами. Розподіл витрат між готовою продукцією і незавершеним виробництвом. Оцінка незавершеного виробництва. Визначення собівартості продукції за різними методами обліку витрат. Порівняння різних методів накопичення затрат.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
8	Основи калькулювання собівартості продукції.	денна 2/0/2 заочна 0,25/0/0,15	Елементи витрат та статті калькуляції. Види собівартості продукції. Об'єкти обліку та об'єкти калькулювання. Калькуляційні одиниці. Види калькуляцій. Складання нормативних та фактичних калькуляцій. Відображення в обліку різниць між нормативною та фактичною собівартістю.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
9	Калькулювання собівартості продукції за повними витратами.	денна 1/0/1 заочна 0,25/0/0,15	Поняття повних витрат. Переваги калькулювання собівартості продукції за повними витратами. Вплив використовуваних систем калькулювання на фінансовий результат діяльності.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
10	Калькулювання собівартості продукції за методом неповних витрат	денна 1/0/1 заочна 0,25/0/0,15	Поняття неповної собівартості. Сутність методу калькулювання продукції «директ-костінг». Використання методу «директ-костінг» і його переваги. Рішення ситуаційних завдань з визначення собівартості продукції за методом неповних витрат.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
11	Калькулювання собівартості продукції за нормативними витратами	денна 1/0/1 заочна 0,25/0/0,15	Поняття норм та їх види. Відображення на рахунках обліку нормативних витрат та відхилень від норм за різними видами витрат. Розрахунок собівартості продукції за нормативами. Облік відхилень.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
12	Облік витрат комплексних виробництв.	денна 1/0/1 заочна 0,25/0/0,15	Поняття комплексного виробництва. Неподільні витрати комплексного виробництва сумісна продукція. Точка розподілу витрат. Методи розподілу витрат. Облік побічних продуктів та визначення їх собівартості.	Презентації, практичні вправи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
13	Проблеми удосконалення обліку витрат і калькулювання собівартості продукції	денна 1/0/1 заочна 0,25/0/0,15	Переваги та недоліки різних методів калькулювання. Калькулювання на основі діяльності. Розподіл витрат комплексного виробництва між видами вироблюваної продукції.	Презентації, практичні справи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання
14	Внутрішня звітність та її використання в процесі управління.	денна 2/0/2 заочна 0,25/0/0,15	Поняття та види внутрішньої звітності. Вибір показників внутрішньої звітності підрозділів. Використання в управлінні фінансової звітності. Складання внутрішніх звітів за запросами управління.	Презентації, практичні справи, ситуаційні завдання, тести, індивідуальні завдання

Рекомендована література

Основна література:

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. –К.: Центр навчальної літератури, 2018. –400с
2. Глобальні принципи управлінського обліку [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <https://zakon.help/article/globalni-principi-upravlinskogo-obliku/>
3. Карпенко О.В. Управлінський облік [текст]: навч. посіб. // О.В. Карпенко, Д.В. Карпенко –К.: Центр учбової літератури, 2012. –296 с.
4. Карпенко О.В. Управлінський облік [Електронний ресурс]: дистанційний курс для студентів спеціальності 071 „Облікі оподаткування” / О.В. Карпенко –Полтава : ПУЕТ, 2020 –Режим доступу : <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1431>
5. Нападовська Л.В. Управлінський облік: Підручник / Л.В. Нападовська –2-ге вид., доопр. та доп. –Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2010. –648 с

Додаткова література

1. Друри К. Управленческий и производственный учет: Пер. с англ.; Учебник - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002.- 1071 с.
2. Энтони Р., Рис Дж. Учет: ситуации и примеры: Пер. с англ./Под ред. и предисл. А.М. Петрачкова. – М.: Финансы и статистика, 1993. – 560 с.
3. Хорнгрен Ч.Т., Фостер Дж. Бухгалтерский учет: управленческий аспект: Пер. с англ./Под ред. Я.В. Соколова - М.: Финансы и статистика, 1995.- 416с.
4. Управленческий учет: Учебное пособие / Под ред. А.Д. Шеремета. - М.: ИД ФБК - ПРЕСС, 2000 – 512 с.
5. Карпова Т.П. Управленческий учет: Учебник для вузов. - М. :Аудит, ЮНИТИ, 1998. – 350 с.
6. Голов С.Ф. Управленческий бухгалтерский учет. К.: СКАРБИ, 1998. – 377 с.
7. Бухгалтерський управлінський облік. Навчальний посібник / Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Чижевська, Н.В. Герасимчук. – Житомир: ЖИТІ, 2000. – 448 с.
8. Вахрушина М.А. Бухгалтерский управленческий учет. / М.: ЗАО «Финстатинформ», 2002. – 359 с.
9. Голов С.Ф., Ефименко В.І., Фінансовий та управлінський облік. – К.: Автоінтерсервіс, 1996. – 253 с.
10. Керимов В.Э. Управленческий учет: – М.: Издательско-книготорговый центр «Маркетинг», 2001. – 268 с.
11. Нападовська Л.В. Управлінський облік: Монографія. – Дніпропетровськ, 2000. – 450 с.
12. Нидлз Б., Андерсон Х. Принципы бухгалтерского учета. – М.: Финансы и статистика, 1993. – 216 с.

Інформаційні ресурси.

<http://www.mon.gov.ua> - сайт міністерства освіти і науки України

<http://www.snu.edu.ua> - сайт Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля

Методичне забезпечення

Опорний конспект лекцій; методичні матеріали для проведення самостійної роботи; навчально-методичний комплекс дистанційного курсу дисципліни.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Таблиця 1

Оцінювання курсу для студентів денної форми навчання

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	20
Тести	25
Індивідуальні завдання	25
Заліковий тест	30
Разом	100

Таблиця 2

Оцінювання курсу для студентів заочної форми навчання

Активність роботи на практичних завдань	Виконання і захист контрольної роботи	Заліковий тест	Сума
10	40	50	100

Таблиця 3

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом директора інституту.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Вимоги до студента:

- бути присутнім в аудиторії згідно розкладу та часу проведення занять;
- залишати аудиторію з дозволу викладача;
- не заважати викладачу проводити заняття.
- бути підготовленим відповідно до тем курсу;
- виконувати вимоги та своєчасно проходити контрольні заходи.